

Entrevista

Dani Torrent

«Els estils no són innocents»

il·lustrador

© Toni Garreta

Glòria Gorchs
especialista en LIJ

Il·lustrador, pintor i escriptor crescut a l'Alt Empordà, Dani Torrent (Barcelona, 1974) ha rebut la Poma d'Or de Bratislava per *Viatges en trens de primera classe* (Triqueta Editora, 2022), un llibre que s'ha cuinat a foc lent durant cinc anys i que sintetitza molt bé els seus interessos formals i literaris. Per l'autor, cada nou projecte demana el seu temps, per copsar les necessitats de cada història. Potser és per això que li agrada treballar amb llapis, per conservar les marques de l'esbós, com una manera de deixar empremta de tot el procés. La seva obra té un to poètic i intimista i abasta des d'il·lustracions d'un acabat polit i realista, com a *Tami, el maquinista* (text de Núria Parera. Babulinka Books, 2021), fins a treballs d'un estil més gestual, el·líptic i expressiu, com a *La petita sirena* (Cal·lígraf, 2018). Torrent és un creador que no defuig temes complexos, com el pas del temps o la mort, i des del punt de vista formal explora elements com la composició de la pàgina, la deformació dels personatges o la creació d'atmosferes, buscant sempre la millor manera d'aconseguir la tensió dramàtica.

Una imatge de *Viatges en trens de primera classe*, obra premiada amb la Poma d'Or de Bratislava.

En el conjunt de la teva producció artística s'hi endevinen estils diversos. Podem parlar d'evolució o són decisions personals davant les diferents disciplines que practiques?

Una de les parts que m'agrada més de la il·lustració i la pintura és la investigació formal, la recerca de nous estils, i per això sempre estic de camí cap a algun lloc.

Crec que l'important quan fem un projecte editorial és crear un estil que funcioni amb el text. Per això, no només canvio l'estil segons el projecte, segons el públic, sinó també segons el que vull expressar. Els estils no són innocents, tots tenen un sentit, i pots crear un estil que funcioni millor per a un treball còmic, fosc o més líric.

Per altra part, sí que hi ha una evolució. I com que cada projecte és una investigació, surts diferent. A vegades, quan et trobes un projecte que et demana un estil que feies fa dos o tres anys, costa retrobar quin era el plantejament. Amb els estils has de connectar-hi, i si estàs en un altre moment no és fàcil.

I, fins i tot, en alguns llibres faig servir dos estils contraposats amb una funció narrativa. Per exemple, a *Aquí vivía yo* (Edelvives, 2018) hi ha un moment en què el protagonista del llibre troba un dibuix que es va fer d'ell mateix, amb un estil de nen de tres anys. Llavors, aquest estil i aquest dibuix prenen vida i el personatge adult i el dibuixat se'n van a córrer aventures. Mentre dura l'estil de nen, és el món de la fantasia, i quan torna l'estil inicial és el món real. •••

Quan comences un projecte il·lustrat, treballes pensant en un lector concret, infant o adult? Què et guia a escollir com abordar cada un dels teus llibres?

En realitat, tinc una idea que vull explicar, hi connecto, i a partir d'aquí es va desenvolupant tot. A vegades va més cap a l'infantil, a vegades cap a l'adult, però no és una cosa que em capfiqui gaire. En aquest sentit, una de les lectures que més em va influenciar de petit va ser *El petit príncep*, que no és específicament infantil o adult, i en aquest lloc és on em situo.

> "M'agrada treballar temes que potser no són específicament infantils, com la pèrdua o el pas del temps"

M'agrada treballar temes que potser no són específicament infantils, que per la manca de recorregut vital als nens i nenes els poden caure una mica lluny, com la pèrdua o el pas del temps. Però penso que els infants tenen molta capacitat inquisitiva i són grans filòsofs que s'ho plantegen tot.

Després, quant a l'elecció de la tècnica, els colors, el tipus d'estilització i de composició, tot va en funció del text, més que del públic. El que vull és que el text i la imatge formin una unitat més gran, que el llibre no s'entengui sense l'un o l'altra.

Amb *Viatges en trens de primera classe* acabes de rebre una Poma d'Or de la prestigiosa Biennal d'il·lustració de Bratislava. Què representa guanyar un premi com aquest?

Guanyar la Poma d'Or ha sigut una gran satisfacció personal i en algun sentit em sento validat a través d'aquest premi. Però aquest llibre ha anat guanyant premis a tot arreu, encara que potser aquest té una transcendència més gran. Sí que em fa sentir segur del que he estat fent i del que seguiré fent, però pel que fa als encàrrecs no ho sé. Ara tinc molta feina, però no sé si és per això o per la trajectòria anterior.

***Viatges en trens de primera classe* és una obra difícil de definir. Com hi arribes, quines són les teves influències literàries i culturals? I els teus mestres?**

És un híbrid que no es pot definir ni com a còmic, ni com a àlbum, ni com a novel·la il·lustrada. Precisament aquesta maleabilitat me la permet haver sigut l'autor del text i de les imatges. Té una narrativa molt cinematogràfica, fins i tot amb un pròleg abans del títol d'entrada. M'agrada molt com va creant diferents ritmes i com hi ha imatges de pausa, de silenci absolut, i informatives.

Pel que fa a les influències, hi tenen molt a veure els meus estudis: tant els de direcció de cine, analitzant pel·lícules, pla a pla, composicions i ritmes, com la llicenciatura en Història de l'Art. La pintura sempre ha sigut molt important per a mi.

Altres il·lustradors també m'han influenciat, però no tant. Per citar-ne alguns, diria Joanna Concejo i Pablo Auladell, que són atmosfèrics, amb un món reposat i melancòlic.

I de mestres, moltíssims, perquè m'interessa tot dels pintors. No podria dir quin és el meu preferit però apareixen a la meva obra sense voler. Per exemple, em fascina la figura de Goya, però pensava que era un món molt allunyat del meu, fins que una amiga em va comentar que havia vist la seva influència en les sirenes que vaig fer al llibre *Les aventures d'Ulisses* (Cal·lígraf, 2019).

Crec que és important estar receptiu a tot, a nous estímuls, perquè cada cosa que ens interessa ens fa créixer.

En aquesta obra ets autor global del llibre, tant del text com de la il·lustració. Et sents més còmode treballant d'aquesta manera?

Quan treballes per encàrrec és més relaxat, tens la meitat de les preguntes resoltes. Et diuen: volem un llibre d'aquest format, ens agrada aquest estil, per a un públic de tal edat. I quan tu fas el teu projecte, tot són dubtes. És més complicat, però alhora més estimulant, perquè pots treballar les dues narratives de manera complementària.

Per exemple, a *Viatges en trens de primera classe,* la narració escrita parla de palaus i de luxe, i d'una noia que busca un marit. Està escrit de manera molt clàssi-

Les sirenes de Dani Torrent en el llibre *Les aventures d'Ulisses* de Carles Riba (Cal·lígraf, 2019).

ca i antiga: el text es divideix en les quatre estacions, i a cada estació es troba un home. Però les imatges t'expliquen una altra història: són moments de recolliment, d'ella sola reflexionant i de maduració, fins a la resolució del conte, que contradiu una mica el que és el relat clàssic. Això ho he pogut fer perquè soc l'autor del text. Si no, intentaria que el text i la imatge no se solapessin, però potser no faria una narració paral·lela a través de les imatges, sinó que seria una narració que l'acompanyaria, que ampliaria el text.

Ser l'autor global també em dona més marge per jugar amb el tipus d'il·lustració: si és a doble pàgina, amb vinyetes…, perquè quan és un projecte d'encàrrec normalment es fa primer el text i després la il·lustració. Fins i tot, si cal, puc anar modificant el text a mesura que creo les imatges, i això és una cosa que no s'accepta gaire per part dels escriptors. En canvi, els escriptors sí que demanen modificacions a un il·lustrador.

En gran part de la teva producció editorial ens trasllades a altres èpoques, o una pàtina de nostàlgia banya tota l'obra. És una decisió bàsicament estètica? Hi ha certa enyorança del passat?

La veritat és que sí que hi ha un toc melancòlic en tots els meus llibres, més o menys acusat. Al principi, per donar aquesta idea de record, envellia els papers abans de començar a pintar: els esquitxava amb aquarel·la per donar la idea de paper esgrogueït amb taques d'humitat.

Però no és que tingui nostàlgia. És diferent la melangia que la nostàlgia. No penso que els temps passats fossin millors, més aviat al contrari. S'ha avançat en tot, vivim més anys, amb més salut. En canvi, la melangia és un qüestionament filosòfic: què fem aquí, què és el temps, per què hem de morir? Són qüestions més abstractes, i això sí que es pot veure tant en els meus llibres com en les meves obres sobre intimitats, sobre parelles. Són moments fugissers que potser no se'ls fa gaire cas, però són realment importants.

Per exemple, *Àlbum per a dies de pluja* (Cal·lígraf, 2015) sembla que estiguem en el passat, perquè l'ambient recorda molt una estètica dels anys trenta, però és el present, el nen fa fotos amb una càmera digital. És més una idea poètica, per reflexionar sobre què som, quins són els nostres records, què és el present i què és el passat.

Et mou potser la voluntat d'obrir la mirada en un mercat editorial infantil i juvenil massa uniforme?

En certa manera sí, però no és ben bé una voluntat de resistència reivindicativa, sinó que, precisament per la meva formació en història de l'art més que en il·lustració, busco, potser, influències de pintors de tots els temps i estic menys capficat a buscar un estil més comercial, que està bé, perquè si té públic és perquè respon a una necessitat actual.

No diré que no estic influenciat pel moment actual que viu la il·lustració, però potser no m'obsessiono amb ser modern o formar part d'una moda en concret.

Il·lustració de la sèrie «My best friend» de Dani Torrent.

Quin és el teu projecte artístic més ambiciós, o el que et faria més feliç d'abordar?

El més ambiciós fins ara ha sigut *Viatges en trens de primera classe* i m'agradaria seguir investigant aquest híbrid entre diferents tipus de narrativa. I potser m'agradaria portar-ho a un món més adult, introduint l'estil de la meva carrera més pictòrica, i fer-ne un llibre il·lustrat.

Des del punt de vista pictòric m'agradaria treballar amb formats grans, i m'hi posaré en breu.

Ara el que em faltaria en l'àmbit editorial és trobar la història que t'enganxa i que t'obsessiona, i que hi treballes durant molt temps fins que es resol, i surt un llibre del qual estàs orgullós. •